

УДК 687

ПРОЕКТУВАННЯ АДАПТИВНОГО ОДЯГУ ДЛЯ ЛЮДЕЙ ІЗ
ТРАВМАТИЧНИМИ УРАЖЕННЯМИ КІНЦІВОК

В. В. ЦІСАР, О. М. ЛУЦЕВСЬКА

Хмельницький національний університет

У наш час завдяки сучасним досягненням науки на світовий ринок виходять зразки одягу з захисними, лікувальними, реабілітаційними та іншими наданими властивостями. Потреба в одязі, що має особливі функції, пов'язана зі змінами фізичного стану людини і набуває істотну значимість для хворих людей, що знаходяться в найбільш вразливому становищі. Між тим, завдання проектування одягу для людей, які страждають різними видами захворювань, мало вивчене і переважно зведено до розробок одягу і взуття для людей з інвалідністю через обмеження рухових можливостей. Зважаючи на стрімке збільшення поранених у результаті збройної агресії спостерігається потреба у спеціалізованому адаптивному одязі.

Адаптивний одяг призначений для людей з обмеженими можливостями, обмеженою рухливістю, літніх людей та лежачих пацієнтів. Подібний одяг оснащений спеціальними конструктивними особливостями, які замінюють традиційні застібні механізми або дозволяють отримати швидкий доступ до різних частин тіла. Ці спеціальні функції допомагають людям з обмеженими фізичними можливостями самостійно надіти і легко зняти свій одяг без сторонньої допомоги.

Існує хибна думка, що адаптивний одяг призначений виключно для людей в інвалідних візках або з важкою формою інвалідності. Різні варіанти й рішення в адаптивному одязі орієнтовані на конкретні відхилення або нездужання в залежності від проблеми (складно застібнути гудзики, блискавку або боляче піднімати руки і одягати одяг через голову). Для кращого розуміння функціональності адаптивного одягу розроблено його класифікацію зображену на рис. 1.

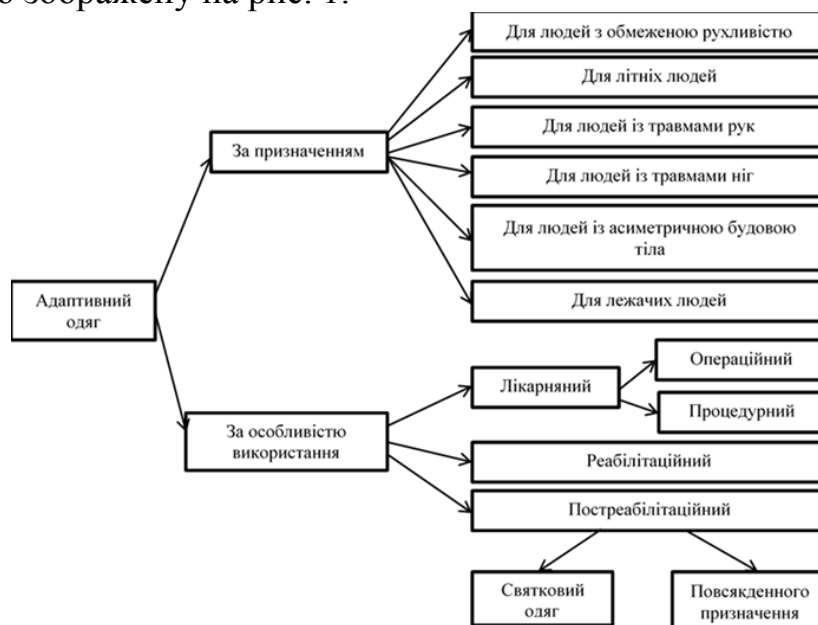

Рис. 1. Класифікація адаптивного одягу

Умовно такий одяг можна розділити на лікарняний, реабілітаційний одяг та постреабілітаційний одяг (одяг повсякденного призначення).

У свою чергу лікарняний та реабілітаційний одяг тісно пов'язаний зі сферою медицини та мають дещо схоже призначення, зокрема це догляд за хворими, а саме комплекс заходів, спрямованих на підтримку та відновлення сил хворого та створення для нього умов, що сприяють швидкому одужанню, попередженню та профілактиці ускладнень захворювання.

Якість адаптивного одягу визначається ступенем його відповідності умовам експлуатації, оптимальною конструкцією, цілісністю композиційного і колірного рішення моделі. У порівнянні з побутовим, лікарняний одяг має виконувати ряд специфічних функцій залежно від особливостей протікання конкретного захворювання та його лікування, що зумовлює певний комплекс вимог (рис. 2).

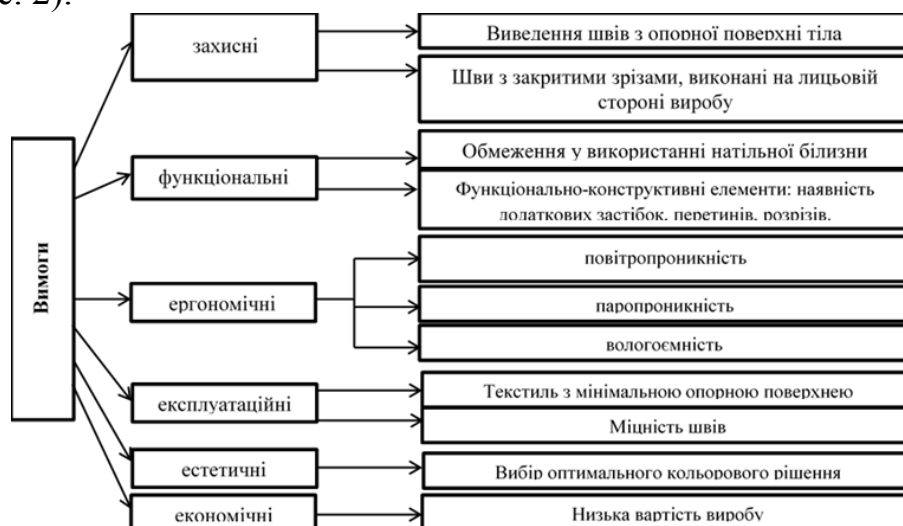

Рис. 2. Вимоги до адаптивного одягу

Уже багато виробників розробляють функціональний, стильний та зручний адаптивний одяг, який іноді важко відрізнити від звичайного одягу. Але ціна подібного одягу вище і купити його можна в спеціалізованих інтернет-магазинах.

Також існує багато варіантів адаптивного одягу (піжама, взуття, повсякденний одяг та ін.) для чоловіків, жінок, людей похилого віку, який поєднує в собі необхідну функціональність, модний дизайн, стиль і комфорт.

Повсякденний адаптивний одяг може бути довільного силуету, кольору та якості, а також мати цікаве конструктивне рішення, яке підкреслить особистість та може додати цікавинки в її стилі. Зарубіжні дизайнери в свою чергу зараз активно поєднують функціональність та стиль одночасно в своїх колекціях, додаючи до своїх колекцій адаптивний одяг.

Враховуючи актуальність адаптивного одягу у наш час, все частіше ми можемо спостерігати збільшення кількості людей, що намагаються зробити свій внесок у поширенні даного виду одягу і в нашій країні. На сьогодні всі вони пов'язані з загостреною проблемою відсутності масового виробництва адаптивного одягу.

Одним з шляхів вирішення проблеми є індивідуальний пошив адаптивного одягу. Враховуючи особливості тілобудови та ступінь ураження

кінцівок, можна цілком точно побудувати конструкцію індивідуально на людину, що потребує цей одяг. Проте цей варіант є досить затратним по часу, так як це вимагає багато зусиль для підгонки виробу на людину та дещо неекономним для виготовлення, так як залишається багато випадів після розкрою деталей.

Ще одним варіантом є пошиття адаптивного одягу з «секонд-хенду», додаючи такі конструктивні елементи як застібки-блискавки, липучки, петельки чи зав'язки, а також різноманітні членування, можна адаптувати вже пошитий одяг до потреб людини із ураженою кінцівкою. До мінусів даної альтернативи можна віднести затрати часу на вибір та перешив готового одягу.

За допомогою проаналізованої літератури, інформаційних джерел вимог до адаптивного одягу та власного досвіду було розроблено ескізи підвидів адаптивного одягу відповідно до їх призначення (рис. 3).

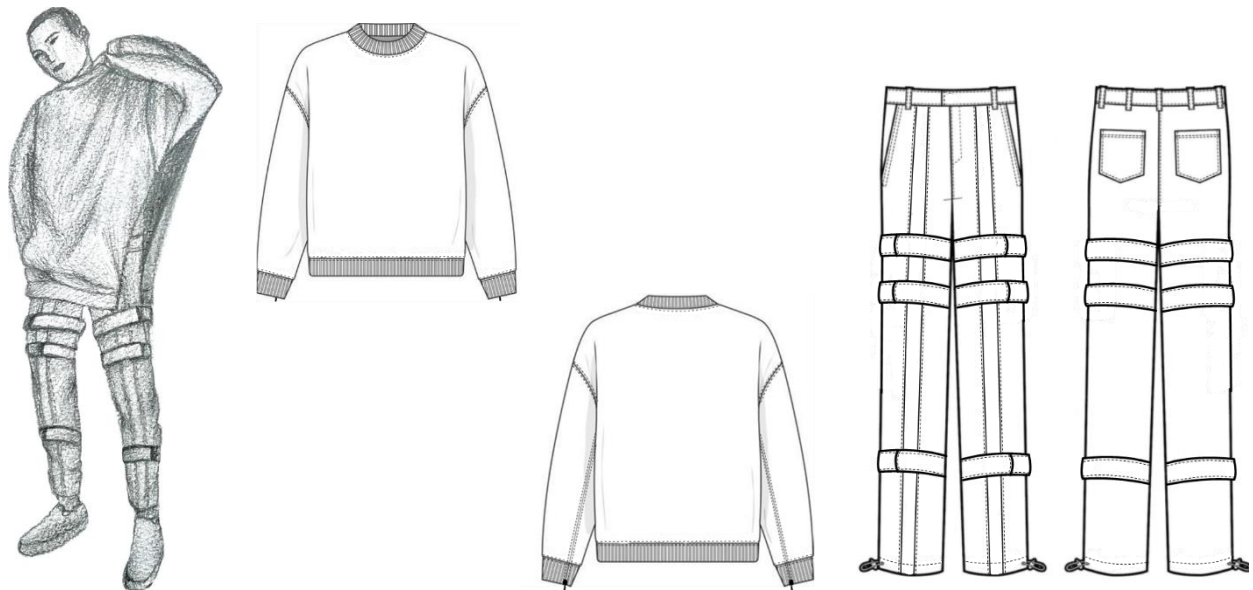

Рис. 3. Розроблений ескіз моделі адаптивного чоловічого одягу

Література

1. Луцевська О. М. Перспективи проєктування адаптивного одягу для людей з ураженими кінцівками / О. М. Луцевська, С. Г. Кулешова. // збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції молодих вчених та студентів, 24 листопада 2022 р. – м. Хмельницький. – 2022. – С. 62–64.
2. Бондар К. Українець створив адаптивний одяг для військових, які зазнали поранень [Електронний ресурс] / К. Бондар. – 2023. – Режим доступу до ресурсу: <https://bazilik.media/ukrainets-stvoryv-adaptyvnyj-odiah-dlia-vijskovykh-iaki-zaznali-poranen/>
3. Супрун Н. П. Основні аспекти розробки сучасного шпитального одягу [Електронний ресурс] / Н. П. Супрун // Вісник КНУТД. – №4 (112). – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/7303/1/V112_P124-129.pdf